Centralna Komisja Egzaminacyjna

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2010

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD | | | | **PESEL** | | | | | | | | | | |

Miejsce na naklejkę z kodem

EGZAMIN MATURALNY Z HISTORII

POZIOM ROZSZERZONY

SIERPIEŃ 2010

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 24 strony (zadania 1 – 25). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Arkusz zawiera trzy części. Część pierwsza arkusza to test, część druga wymaga analizy materiałów źródłowych, a część trzecia napisania krótkiego wypracowania na jeden z podanych tematów.
3. Czynności zaplanuj tak, aby możliwe było rozwiązanie zadań z trzech części arkusza w ciągu 180 minut.
4. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
9. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

Czas pracy:

180 minut

Liczba punktów do uzyskania: 50

MHI-R1_1P-104

CZĘŚĆ I *(20 punktów)*

Zadanie 1. *(1 pkt)*

Wyjaśnij zmianę w <u>sposobie życia ludzi</u>, jaką przyniosła rewolucja neolityczna.

.....

.....

.....

Zadanie 2. *(1 pkt)*

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy wykonaj polecenie.

[Arystoteles o zgromadzeniach ludowych]

Na pierwszym z nich, zwanym głównym, musi się przeprowadzić głosowanie nad urzędnikami, czy zdaniem ludu dobrze swe czynności spełniają, omówić sprawy zaopatrzenia w zboże, jako też obrony kraju. Chcący wnieść skargę o zdradę stanu, muszą to w tym dniu właśnie uczynić. […] Drugie zgromadzenie przeznaczone jest na rozpatrzenie próśb. Każdy obywatel wedle woli może na znak prośby złożyć gałązkę i przedstawić ludowi sprawę, jaką zechce czy to osobistą, czy publiczną. […] Na zgromadzeniu ludowym odbywają się też wybory strategów, hipparchów (dowódców jazdy) i innych władz wojskowych w sposób, jaki lud postanowi.

Źródło: J. Tazbirowa, E. Wipszycka, *Historia. Starożytność, Podręcznik dla szkół średnich,* Warszawa 1996, s. 98.

Podaj nazwę ustroju politycznego opisanego w tekście źródłowym i wymień dwie funkcje, jakie pełniło zgromadzenie ludowe.

Nazwa ustroju: .....

Funkcje:

- .....
- .....

Zadanie 3. *(1 pkt)*

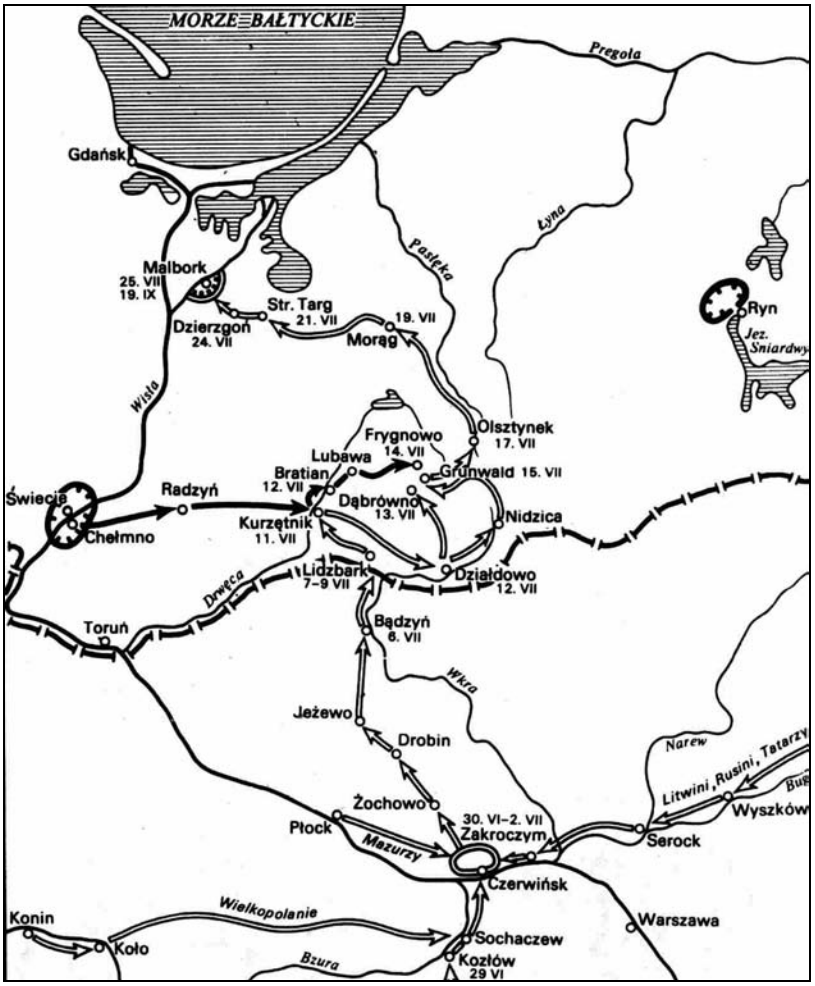
Uzupełnij poniższy tekst, wpisując w wykropkowane miejsca brakujące słowa.

Upadek Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie to długotrwały proces. Znalazł on swoją kulminację w roku (1) ..... , kiedy to wódz germański Odoaker usunął z tronu cesarza imieniem (2) ..... , a następnie odesłał insygnia koronacyjne do (3) (podaj nazwę miasta) ..... . Krok ten przywrócił formalną jedność Cesarstwa.

Zadanie 4. *(1 pkt)*

Rozstrzygnij, czy plan (źródło 1) i tekst (źródło 2) dotyczą tych samych wydarzeń. Uzasadnij odpowiedź.

Źródło 1.

Źródło: J. Dowiat, *Historia I,* Warszawa 1987, s. 414.

Źródło 2.

[…] doszło do działań wojennych, poprzedzonych sojuszem z księciem Litwy […]. Wspólna wyprawa przeciwko Brandenburgii, w tym czasie sprzymierzonej z Luksemburgami, doprowadziła do poważnych konsekwencji. Do Wielkopolski wkroczyli Krzyżacy, związani układem z książętami mazowieckimi, rozpuszczając po całej Europie wieści o przymierzu zawartym przez polskiego króla z wrogami chrześcijaństwa. […] Nastąpiło koncentryczne uderzenie wojsk czeskich i zakonnych […]. Obie armie najeźdźcze były zdecydowanie silniejsze, Polska była zniszczona i wyczerpana […].

Źródło: *Historia Polski do roku 1586,* t. 1, Biblioteka *Gazety Wyborczej*, Warszawa 2007, s. 152–153.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 5. *(2 pkt)*

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy wykonaj polecenia A i B.

Grupa krewniacza miała też prawo do pomsty i główszczyzny w przypadku zabójstwa któregoś z jej członków. Władza monarsza starała się łagodzić surowe zwyczaje obowiązujące w tym zakresie, usiłując położyć nacisk na kary pieniężne, których istotna część zasilała zresztą komorę książęcą. Sama procedura sądowa opierała się na zeznaniach świadków, w przypadku ich braku – na „sądach bożych". Rozstrzygała walka na kije, próba rozpalonego żelaza czy też mniej chętnie stosowana w istotnych sprawach – woda […].

Źródło: L. Leciejewicz, *Słowianie Zachodni. Z dziejów tworzenia się średniowiecznej Europy,* Wrocław 1989, s. 302.

A. Na podstawie tekstu rozstrzygnij, które zdanie jest prawdziwe. Obok tego zdania dopisz *prawda*.

1. Władze państwowe dążyły do ograniczenia roli kar pieniężnych na rzecz prawa do pomsty.	
2. Krewni zabitego mieli prawo do odszkodowania za zabitego krewniaka.	
3. Procedura sądowa ograniczała się do *sądu bożego*.	

B. Wyjaśnij, dlaczego niektóre rodzaje postępowania sądowego nazywano *sądem bożym*.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6. *(1 pkt)*

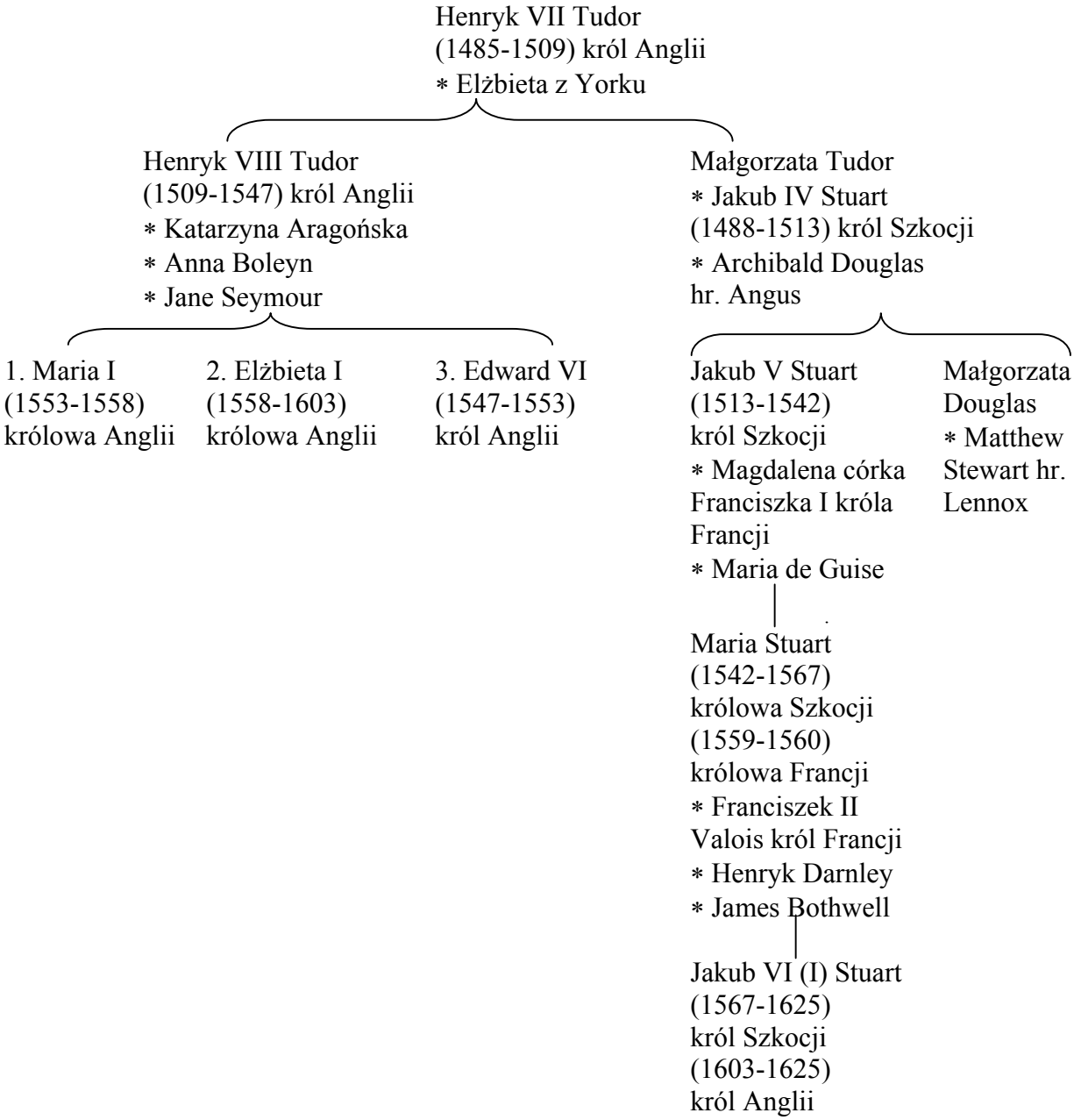
Do podanych w tabeli wydarzeń z dziejów Polski w okresie średniowiecza dopisz <u>imiona i przydomki</u> władców, za panowania których miały one miejsce.

Wydarzenie	Władca (imię i przydomek)
1. Utworzenie arcybiskupstwa w Gnieźnie	
2. Śmierć biskupa Stanisława ze Szczepanowa	
3. Nadanie przywileju koszyckiego	

Zadanie 7. *(1 pkt)*

Na podstawie źródła rozstrzygnij, które zdanie jest fałszywe. Obok tego zdania dopisz *fałsz*.

Tablica genealogiczna Tudorów (fragmenty)

Uwaga: w nawiasach podano lata panowania; ∗ oznacza małżeństwo

Na podstawie: M. Bogucka, *Maria Stuart,* Wrocław-Warszawa 1990, s. 256.

1. Maria Stuart używała tytułu królowej Francji, ponieważ wywodziła się z panującej tam dynastii Walezjuszy.	
2. Przejęcie korony angielskiej przez Stuartów było rezultatem bezpotomnej śmierci kolejnych następców Henryka VIII.	
3. Jakub VI (I) Stuart zasiadł na tronie angielskim po śmierci Elżbiety Tudor.	

Zadanie 8. *(2 pkt)*

Na podstawie fragmentu uchwały sejmowej z 1791 roku i własnej wiedzy wykonaj polecenia A i B.

Co do osób głosu na sejmikach nie mających.
Głosu na sejmikach nie mają:

1. *Najprzód szlachta, którzy nie będą mieli którejkolwiek aktualnej posesyi […].*
2. *Szlachta na gruntach bądź królewskich, duchownych, lub ziemskich, choćby prawem dziedzicznym siedząca, ale władzy zwierzchniej prywatnej podległa, czyli też do opłacenia czynszu, daniny, albo do jakiejkolwiek prywatnej posługi, z gruntu, komu obowiązana.*
3. *Szlachta grunta ordynackie*, choć dziedzictwem posiadająca, lecz z tychże gruntów do służby prywatnej ordynackiej obowiązana.*
4. *Szlachta-dzierżawcy […].*

Źródło: *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole*, nr 20, oprac. W. Szczygielski, Warszawa 1960, s. 53.

***** Ziemie ordynackie trzymane przez szlachtę dworską pozostającą na usługach magnatów.

A. Na podstawie tekstu podaj wspólną cechę położenia społecznego łączącą wszystkie wymienione grupy szlachty.

.....

.....

B. Wyjaśnij, dlaczego te właśnie grupy szlachty zostały pozbawione prawa głosu na sejmikach.

.....

.....

.....

Zadanie 9. *(1 pkt)*

Przeczytaj fragment odezwy z roku 1797, która zachęca do wstępowania w szeregi polskiej formacji wojskowej.

Do współobywateli!

Wierny ojczyźnie mojej do ostatniego momentu walczyłem za jej wolność pod nieśmiertelnym Kościuszką. Upadła ona pod przemocą i nie zostaje nam jak pocieszające wspomnienie, żeśmy krew przelewali za ziemię przodków naszych, żeśmy widzieli nasze chorągwie zwycięskie pod Dubienką, Racławicami, Warszawą i Wilnem. Polacy, nadzieja powstaje […]. Już oficerowie i żołnierze, towarzysze trudów waszych i męstwa, są ze mną; już się bataliony formują; przybywajcie koledzy, rzucajcie broń, którą was nosić przymuszono; bijmy się za sprawę wspólną wszystkich narodów, za wolność, pod walecznym Bonaparte, zwycięzcą Włoch!

Źródło: *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole,* nr 26, oprac. J. Willaume, Warszawa 1960, s. 11.

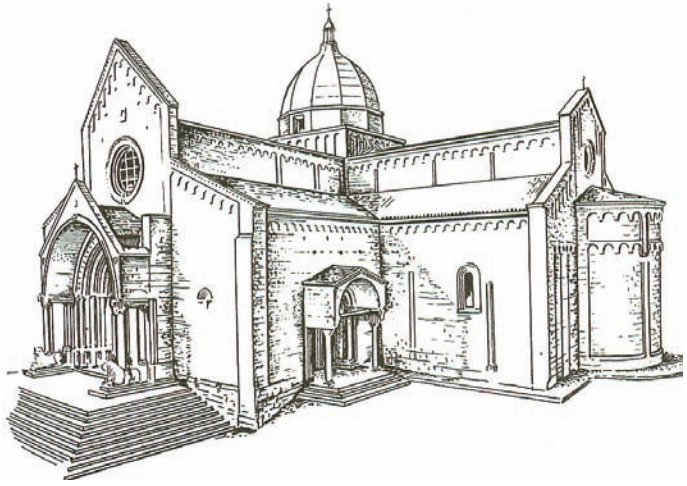
Podaj nazwę tej formacji .....

Zadanie 10. *(1 pkt)*

Poniżej zamieszczono rysunki budowli z różnych epok. Wybierz rysunek, który przedstawia budowlę w stylu klasycystycznym, i uzupełnij zdanie.

A.

B.

C.

Źródło: W. Koch, *Style w architekturze*, Warszawa 1996, s. 133, 135, 270.

Budowlę klasycystyczną przedstawia ilustracja oznaczona literą ..... .

Zadanie 11. *(2 pkt)*

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy wykonaj polecenia A i B.

[...] Gdzież wy teraz? Szlachetna szyja Rylejewa,
Którąm jak bratnią ściskał, carskimi wyroki
Wisi do hańbiącego przywiązana drzewa;
Klątwa ludom, co swoje mordują proroki.

Ta ręka, którą do mnie Bestużew wyciągnął,
Wieszcz i żołnierz, ta ręka od pióra i broni
Oderwana, i car ją do taczki zaprzągnął;
Dziś w minach ryje, skuta obok polskiej dłoni. [...]

Źródło: A. Mickiewicz, *Utwory dramatyczne,* Warszawa 1982, s. 299.

A. Podkreśl prawidłowe zakończenie zdania:

Tekst wspomina o związkach Polaków z
1. bonapartystami.
2. czartystami.
3. dekabrystami.
4. karbonariuszami.

B. Wyjaśnij, co było przyczyną skazania bohaterów wiersza na katorgę.

.....

.....

.....

Zadanie 12. *(1 pkt)*

W tabeli podano znaczenie trzech terminów. Wpisz właściwe terminy w odpowiednie rubryki tabeli.

1. System organizacji produkcji polegający na wykonywaniu przez chałupnika we własnym pomieszczeniu i za pomocą własnych narzędzi zamówionych przez organizatora gotowych wyrobów (lub ich części).	
2. Nadanie chłopom na własność uprzednio użytkowanej ziemi, połączone ze zniesieniem obciążeń feudalnych świadczonych na rzecz szlachty.	
3. Ruch powstały w Wielkiej Brytanii, którego członkowie przyczyn bezrobocia upatrywali w mechanizacji, a swój sprzeciw wyrażali w aktach przemocy wobec maszyn.	

Zadanie 13. *(1 pkt)*

Jednym z przejawów polityki społecznej państwa jest wspieranie bezrobotnych poprzez system zasiłków i ubezpieczeń na wypadek bezrobocia. Na podstawie danych statystycznych wykonaj polecenie.

Statystyka bezrobocia w wybranych krajach europejskich (1931–1937)

Kraje	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937
	Bezrobotni zarejestrowani (w tysiącach)						
Francja	176	307	335	455	481	447	390
Niemcy	5668	5773	4059	2605	2508	1479	995
Polska	313	220	343	414	403	466	470
	Bezrobotni otrzymujący zasiłki (w tysiącach)						
Francja	147	277	313	419	440	413	358
Niemcy	3148	2073	1729	1300	1409	896	578
Polska	150	82	65	77	71	93	110

Na podstawie: *Mały Rocznik Statystyczny 1939,* Tablica 25, Warszawa 1939, s. 268.

Odpowiedz, czy spośród wymienionych w tabeli krajów Polska prowadziła w latach 1931–1937 politykę społeczną najbardziej wspierającą bezrobotnych.

.....

Uzasadnij swoją opinię, posługując się danymi z tabeli.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 14. *(1 pkt)*

Uporządkuj chronologicznie wydarzenia z historii Niemiec w XX wieku, zaczynając od najwcześniejszego. We wskazanym miejscu wpisz w odpowiedniej kolejności liczby. Najwcześniejsze wydarzenie oznacz 1, zaś kolejne: 2, 3, 4, 5.

Wydarzenie	Odpowiedzi
Proces norymberski	
Podpalenie Reichstagu	
Zjednoczenie Niemiec	
Pucz monachijski	
Budowa muru berlińskiego	

Zadanie 15. *(1 pkt)*

Na podstawie tekstu wymień jedną różnicę w polityce władz niemieckich (na terenie Generalnego Gubernatorstwa) i radzieckich na okupowanych ziemiach II Rzeczypospolitej.

Stojący na czele całej administracji, włącznie z sądową, generalny gubernator Hans Frank był bezpośrednio odpowiedzialny przed kanclerzem Rzeszy, który go mianował. W rękach generalnego gubernatora […] została skupiona niemal całość władzy państwowej. […] Polski system prawny w zakresie niesprzecznym z przepisami niemieckimi został zachowany. Równocześnie dokonano znacznej modyfikacji polskich przepisów. […]

Większość terytorium państwa polskiego w 1939 r. zagarnął Związek Radziecki. […] ZSRR uznał, iż przysługują mu suwerenne prawa do terytorium nieistniejącego państwa polskiego. W następstwie tego, 6 października 1939 r. zarządzono wybory do zgromadzeń ludowych Zachodniej Białorusi oraz Zachodniej Ukrainy. […] Pod presją władz niemal ogół uprawnionych do „głosowania powszechnego" wziął udział w wyborach […]. Zgromadzenia Ludowe, obradujące w Białymstoku i we Lwowie, podjęły jednogłośne uchwały o włączeniu ziem polskich do białoruskiej i ukraińskiej republiki radzieckiej. Po podjęciu uchwały Rady Najwyższej ZSRR o wcieleniu ziem polskich do Białoruskiej i Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki nastąpiło rozciągnięcie mocy obowiązującej ustawodawstwa radzieckiego w miejsce polskiego systemu prawnego.

Źródło: M. Kallas, *Historia ustroju Polski,* Warszawa 2006, s. 263–264.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 16. *(2 pkt)*

Wyjaśnij treść ulotki, odwołując się do napisu i elementów rysunku.

Źródło: *Teki edukacyjne IPN*, Warszawa 2003, s. 43.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

TEMAT: WŁADZA A RELIGIA – WSPÓŁISTNIENIE I RYWALIZACJA

CZĘŚĆ II – Analiza źródeł wiedzy historycznej *(10 punktów)*

Źródło A
Opinie współczesnych badaczy o historii i religii starożytnego Egiptu

Centralną osobą, wokół której stale koncentrował się kult, był władca, utożsamiany w początkowym okresie dziejów st. [starożytnego] Egiptu z najwyższym bóstwem. Późniejszy rozwój myśli religijnej, a także wydarzenia polityczne doprowadziły do pewnej deprecjacji boskiego stanowiska króla. [...] Wzrost znaczenia stanu kapłańskiego (głównie kapłanów Amona), coraz częstsze „dawanie" za ich pośrednictwem „poleceń bóstwa" powodowały zmianę stosunku między bóstwem a władcą [...]; to dalszy etap obniżenia boskości władcy. Doszło w końcu do tego, że [...] władcę zastąpiło bóstwo; rozpoczęły się rządy kapłanów – królów. [...]

Amenhotep IV, późniejszy Echnaton [...]. Wprowadził wiarę w jednego boga Atona – tarczę słoneczną i wzniósł nową stolicę w Achetaton [...]. Przemiany, jakie dokonały się w społeczności egipskiej na skutek wielkich podbojów azjatyckich, doprowadziły do zmiany struktury społeczeństwa egipskiego. Było w nim wiele elementu etnicznie obcego, który zasymilował się nad Nilem [...] Wprowadzenie religii Atona miało też racje polityczne. Kler Amona, na skutek walk dynastycznych i wielkich dotacji władców XVIII dynastii, wzrósł w bogactwa i potęgę, wywierając coraz większy wpływ na sprawy państwowe Egiptu.

Starożytny Egipt, pod red. A. Szczudłowskiej, Warszawa 1978, s. 105–106, 142–143.

Na podstawie źródła A wykonaj polecenie.

Zadanie 17. *(1 pkt)*
Określ, jaki był <u>polityczny</u> cel reformy religijnej dokonanej przez Amenhotepa IV.

.....

.....

.....

.....

Źródło B
Mit o Tezeuszu

Minotauros był to syn Minosa i królowej Pasyfae, którym ich pokarali bogowie, gdy w swej pysze zaczęli zapominać o należnej im czci. Był to potwór o ciele mężczyzny a głowie byka, żywiący się ludzkim mięsem. By go ukryć przed ludźmi, rozkazał Minos Dedalowi, [...] by zbudował taki gmach, do którego mógłby każdy wejść, ale z którego nie znalazłby nikt drogi powrotu. [...] Zażądał Minos od Ateńczyków corocznej daniny z siedmiu młodzieńców i siedmiu dziewic, którzy mieli być oddani na pożarcie straszliwemu Minotaurowi [...].

Wanda Markowska, *Mity greckie,* Warszawa 1955, s. 168.

Na podstawie źródła B wykonaj polecenie.

Zadanie 18. *(1 pkt)*

Jakie według mitu były stosunki między Atenami a państwem kreteńskim?

.....

.....

.....

Źródło C

Herodot o założeniu miasta Kyreny w Libii

Herodot za Halikarnasu (ok. 484 p.n.e.–ok. 426 p.n.e.), historyk grecki, zwany „ojcem historii".

[...] potem przez siedem lat nie padał deszcz na Terze; w ciągu nich uschły wszystkie drzewa na wyspie [...]. Gdy zatem Terejczycy zapytali [wyroczni delfickiej], co począć, doradziła im Pytia założenie nowej osady w Libii. [...] Terejczycy, którzy [...] wrócili na Terę, donieśli, że na wybrzeżu Libii obsadzili pewną wyspę jako miejsce dla nowej osady.

J. Tazbirowa, E. Wipszycka, *Historia. Starożytność, Podręcznik dla szkół średnich,* Warszawa 1996, s. 73.

Źródło D

Tytus Liwiusz o zdobyciu miasta Weje

Tytus Liwiusz (59 p.n.e.–17 n.e.), rzymski historyk, autor historii Rzymu.

Dyktator* odbył wróżby z ptaków, wystąpił naprzód, kazał żołnierzom chwycić za broń i tak się odezwał: „Apollinie Pytyjski! Pod twoją wodzą i przez ciebie natchniony przystępuję do zburzenia miasta Wej i ślubuję tobie z tego dziesiątą część łupów. Ciebie również, Królowo Junono [...] proszę, abyś z nami zwycięzcami szła do naszego, a wkrótce i twego miasta, gdzie przyjmie cię świątynia godna twego dostojeństwa". Po tej modlitwie, mając przewagę liczebną w ludziach, przystąpił do szturmu na miasto ze wszystkich stron [...].

Tytus Liwiusz, *Dzieje Rzymu od założenia miasta,* Księgi I–V, Wrocław-Warszawa-Kraków 1968, s. 302.

Na podstawie źródeł C i D wykonaj polecenie.

Zadanie 19. *(1 pkt)*

Wyjaśnij rolę czynnika religijnego w ekspansji terytorialnej Greków i Rzymian.

.....

.....

.....

* Marek Kamillus Furiusz, w 396 r. p.n.e. po długotrwałym oblężeniu zdobył etruskie miasto Weje.

Źródło E
Posąg Oktawiana Augusta

Mocarstwa świata, t. 2, Warszawa 1994, s. 45.

Źródło F
Komentarz do źródła E

Ten znakomity i prawdziwie imponujący wizerunek założyciela rzymskiej monarchii pełen jest symbolicznych elementów [...]. Rzymskie oblicze młodego władcy świata skojarzone zostało z dawnymi modelami herosów klasycznej sztuki greckiej. [...] Cesarz stoi w zbroi, ale z gołą głową i boso. Prawą rękę ma uniesioną gestem mówcy, w lewej trzymał zapewne włócznię. U jego nóg widać amorka na delfinie, który miał przypominać, że wedle legendy ród julijski wywodził się przez Eneasza od Wenus. Bose stopy to zapewne znak nagości właściwej herosom i bóstwom [...]. Zbroja Augusta dekorowana jest figurami alegorycznymi, których wymowa była dla współczesnych łatwa do odgadnięcia: oto August, dzięki opiece przyjaznych mu bóstw, doprowadził państwo do potęgi i dobrobytu, odniósł także sukces militarny [...].

M. Nowicka, *Twarze antyku. Z dziejów portretu w Grecji i Rzymie*, Warszawa 2000, s. 157.

Źródło G
Tertulian, [List otwarty] *Do Skapuli*

Tertulian (ok. 155–220 n.e.), teolog i pisarz starochrześcijański.

Chrześcijanin nie jest wrogiem nikogo, ani cesarza, o którym wie, że go Bóg ustanowił i uważa za rzecz konieczną okazywanie czci i miłości wobec niego, szacunku i uznania, aby go Bóg zachował w pomyślności razem z całym Cesarstwem Rzymskim tak długo, jak długo trwa świat. [...] Czcimy zatem cesarza tak, jak nam wolno i jak to jest stosowne wobec niego, a więc jako człowieka, to jednak drugiego po Bogu. Gdyż to, kim jest, otrzymał od Boga i tylko od Boga jest mniejszy. [...] A więc składamy ofiarę za pomyślność cesarza, ale Bogu naszemu, który jest i jego Bogiem, ale tak jak nam przykazał Bóg, samą modlitwą.

W. Myszor, *Europa. Pierwotne chrześcijaństwo,* Warszawa 1999/2000, s. 71.

Na podstawie źródeł E, F oraz G wykonaj polecenie.

Zadanie 20. *(1 pkt)*

Wyjaśnij, na czym polegało odmienne potraktowanie osoby cesarza w źródle E i G.

.....

.....

.....

.....

.....

Źródło H

List św. Pawła do Rzymian

Nie ma bowiem władzy, która by nie pochodziła od Boga, a te, które są, zostały ustanowione przez Boga. Kto więc przeciwstawia się władzy – przeciwstawia się porządkowi Bożemu. [...] A chcesz nie bać się władzy? Czyń dobrze, a otrzymasz od niej pochwałę. [...] Jeżeli jednak czynisz źle, lękaj się, bo nie na próżno nosi miecz. Jest bowiem narzędziem Boga do wymierzania sprawiedliwej kary temu, który czyni źle.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych, Poznań–Warszawa 1990, s. 1287–1288.

Źródło I

Baltazar Hubmaier, *O mieczu*

Baltazar Hubmaier (1480/1481–1528), przywódca anabaptystów, jeden z głównych ideologów reformacji.

Jeżeli przeto zwierzchność zamierza ukarać złych [...] i jeśli sama nie może sobie z nimi poradzić, zwołuje swych poddanych biciem dzwonów, strzałem ze strzelby, listem lub innymi sposobami wezwania. Wówczas również i poddani powinni – jeśli zbawienia swej duszy narażać nie chcą – poprzeć swych zwierzchników i udzielić im pomocy, aby źli według woli bożej zostali zniszczeni i potępieni.

Myśl filozoficzno-religijna reformacji XVI w., wybór i oprac. L. Szczucki, Warszawa 1972, s. 210–211.

Na podstawie źródeł H i I wykonaj polecenie.

Zadanie 21. *(1 pkt)*

Oceń, czy obaj autorzy są zgodni w poglądach na temat funkcjonowania władzy świeckiej. Odpowiedź uzasadnij.

Ocena: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

.....

Źródło J
Obraz El Greco

L. Di Pietro, E. Baccheschi, *Geniusze sztuki. El Greco,*
Warszawa 1985, s. 27.

Źródło K
Herb

http://commons.wikimedia.org/wiki

Na podstawie źródeł J, K oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Zadanie 22. *(2 pkt)*

A. Spośród wymienionych poniżej imion wybierz i podkreśl to, które odnosi się do postaci przedstawionej na obrazie El Greco.

1. św. Dominik
2. św. Franciszek z Asyżu
3. św. Ignacy Loyola
4. św. Piotr

B. Podaj wspólny, widoczny na obu ilustracjach (źródła J oraz K), element i wyjaśnij jego znaczenie.

.....

.....

.....

.....

Źródło L

Konstytucja francuska z 3 września 1791 r.

Tytuł III. O władzach publicznych
[6] Art.11. Władza zwierzchnia jest jedna, niepodzielna, niepozbywalna i niepodlegająca przedawnieniu. Należy ona do Narodu (Nation); żadna część Ludu (Peuple) ani żadna jednostka nie może sobie przyznać jej wykonywania.

Wiek XVI–XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii i studentów, oprac. M. Sobańska–Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1997, s. 491.

Źródło Ł

Senatus – consultum* (tzw. konstytucja cesarska) z 18 maja 1804 roku

* Senatus consultum – uchwała senatu

Art.1. Rząd Republiki powierzony jest Cesarzowi, który nosi tytuł Cesarza Francuzów. [...]
Art. 2. Napoleon Bonaparte, aktualny Pierwszy Konsul Republiki jest Cesarzem Francuzów.

T. Cegielski, K. Zielińska, *Dzieje nowożytne 1492–1815. Ćwiczenia źródłowe z historii dla szkół średnich*, t. III, Warszawa 1999, s. 52.

Źródło M

Laura księżna d'Abrantes o wynikach plebiscytu i koronacji cesarskiej Napoleona – fragment *Pamiętników*

Laura księżna d'Abrantes (1784–1838), żona przyjaciela i adiutanta Napoleona, Jean Andoche Junota.

Pierwszego grudnia [1804 roku] senat przedłożył cesarzowi dekret ludu – gdyż można to tak nazwać – który zawierał tegoż ludu głosy. Ów nowy plebiscyt stanowił rezultat sześćdziesięciu tysięcy list wyłożonych tak samo, jak wówczas, kiedy głosowano

na dożywotni konsulat. Zasługuje na uwagę, że przeciw Cesarstwu było tylko 2579 głosów, a 3.575.000 „za". […]

Widziałam całą ceremonię [...]. Papież przybył pierwszy. [...] Tron cesarza stał na wprost głównego ołtarza. Napoleon zasiadł tam pierwszy, a Józefina zajęła miejsce obok niego. [...] Cesarz słuchał [...] modlitwy, podobnie jak i całej reszty, w skupieniu i z godnością. W momencie jednak, gdy papież miał wziąć z ołtarza koronę, rzekomo Karola Wielkiego, Napoleon chwycił ją i włożył sobie na głowę.

T. Cegielski, K. Zielińska, *Dzieje nowożytne 1492–1815. Ćwiczenia źródłowe z historii dla szkół średnich*, t. III, Warszawa 1999, s. 54.

Na podstawie źródeł L, Ł i M oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Zadanie 23. *(2 pkt)*

Podaj nazwy dwóch koncepcji pochodzenia władzy, do których odwoływał się Napoleon Bonaparte.

- .....
- .....

Zadanie 24. *(1 pkt)*

Wyjaśnij, dlaczego Napoleon połączył dwie koncepcje pochodzenia władzy.

.....

.....

.....

.....

CZĘŚĆ III. Wypracowanie *(20 punktów)*

Zadanie 25. *(20 pkt)*

Zadanie zawiera dwa tematy. Wybierz jeden z nich do opracowania.

Temat I

Opisz powody rywalizacji między cesarstwem i papiestwem w średniowieczu oraz przedstaw jej wpływ na dzieje średniowiecznej Europy.

Temat II

Scharakteryzuj politykę władz Polski Ludowej wobec Kościoła katolickiego i oceń jej skuteczność.

Wybieram temat nr .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BRUDNOPIS

PESEL

MHI-R1_1P-104

Miejsce na naklejkę
z nr PESEL

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

WYPEŁNIA EGZAMINATOR

Suma punktów									
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
50									
☐									

KOD EGZAMINATORA

KOD ZDAJĄCEGO

.....
Czytelny podpis egzaminatora